

СХВАЛЕНО
Засідання педагогічної ради
від 31.08.2023 №1

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
Петро РИБАК

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Микитинецької гімназії

Косівської міської ради

Косівського району

Івано-Франківської області

на 2023-2024 навчальний рік

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ I. Пояснювальна записка

- 1.1 Призначення ЗЗСО та засоби його реалізації
- 1.2 Нормативно-правове забезпечення
- 1.3 Напрямки реалізації
- 1.4 Права та обов'язки здобувачів освіти
- 1.5 Принципи реалізації освітньої програми
- 1.6 Структура 2023-2024 навчального року
- 1.7 Особливості організації освітнього процесу
- 1.8 Контингент учнів за класами
- 1.9 Навчальні плани
- 1.10 Форми організації освітнього процесу
- 1.11 Порядок поділу класів на групи
- 1.12 Використання літератури в освітньому процесі
- 1.13 Процеси розвитку, виховання і соціалізації в школі
- 1.14 Кадрове забезпечення

РОЗДІЛ II. ОСВІТЯ ПРОГРАМА ШКОЛИ I СТУПЕНЯ

- 2.1. Загальні положення
- 2.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою
- 2.3. Загальний обсяг навчального навантаження та його розподіл між освітніми галузями у 1-4 класах. Навчальні плани.
- 2.4. Форми організації освітнього процесу
- 2.5. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти
- 2.6. Очікувані результати навчання (компетентностей) здобувачів освіти, визначених відповідним державним стандартом початкової освіти
- 2.7. Модель випускника початкової школи

РОЗДІЛ III. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ШКОЛИ II СТУПЕНЯ

- 3.1 Загальні положення
- 3.2 Нормативно правове забезпечення
- 3.3 Загальний обсяг навчального навантаження. Навчальний план
- 3.4 Очікувані результати навчання здобувачів освіти
- 3.5 Перелік навчальних програм
- 3.6 Рекомендовані форми організації освітнього процесу
- 3.7 Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за програмою
- 3.8 Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти
- 3.9 Модель випускника

РОЗДІЛ IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

РОЗДІЛ V. ОРГАНІЗАЦІЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

РОЗДІЛ VI. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

ВСТУП

Відповідно до статті 1 Закону України «Про освіту» заклад загальної середньої освіти реалізує автономію, що означає право суб'єкта освітньої діяльності на самоврядування, яке полягає в його самостійності, незалежності та відповідальності у прийнятті рішень щодо академічних (освітніх), організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності.

Освітня програма Микитинецької гімназії є єдиним комплексом освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання (стаття 1 Закону України «Про освіту»).

Основою для розроблення освітньої програми є стандарти освіти відповідного рівня.

Освітня програма містить:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність;
- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- структуру програми.

Термін реалізації: 2023-2024 роки

Структура програми:

I розділ – Загальні положення.

II розділ – Початкова освіта.

III розділ – Базова середня освіта

IV розділ – Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами.

V розділ – Організація індивідуального навчання.

VI розділ – Система внутрішнього забезпечення якості освіти.

Кожна з них визначає:

1. Загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором, а також логічної послідовності їх вивчення.

2. Очікувані результати навчання учнів.

3. Рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

4. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

РОЗДІЛ І.

Пояснювальна записка

1.1. Призначення ЗЗСО та засоби його реалізації

Микитинецька гімназія у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, Статутом гімназії, іншими нормативно-правовими актами.

Організація здобуття освіти у закладі здійснюється за формами, визначеними законодавством України, наказами МОН України, статутом гімназії: інституційна (денна), індивідуальна (педагогічний патронаж), інклюзивна, дистанційна (за потреби).

Гімназія несе відповідальність перед собою, суспільством і державою за:

- Безпечні умови освітньої діяльності;
- Дотримання державних стандартів освіти;
- Дотримання фінансової дисципліни.

У відповідності до чинного законодавства заклад здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм двох ступенів освіти:

I ступінь – початкова загальна освіта;

II ступінь – базова загальна освіта.

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних Типових освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення ліцею є засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Освітні програми, реалізовані в ліцеї, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування роботи з обдарованими дітьми;
- навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Головною метою гімназії є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя всуспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Головними завданнями гімназії є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії,

свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;

- розвиток особистості учня, його здібностей і обдаровань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.
- оволодіння вчителями техніками дистанційного навчання;
- створити умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами;
- підтримка та розвиток здоров'язберігаючого освітнього середовища.

Освітній процес в Микитинецькій гімназії є системою науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей (стаття 1 Закону України «Про освіту»).

Освітня діяльність згідно Державних стандартів здійснюється на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного та діяльнісного підходів.

Особистісно зорієнтований підхід - спрямованість освітнього процесу на взаємодію і плідний розвиток особистості педагога та його учнів на основі рівності у спілкуванні та партнерства у навчанні;

Компетентнісний підхід — спрямованість освітнього процесу на досягнення результатів, якими є такі ієрархічно підпорядковані компетентності учнів, як ключова, загальнопредметна і предметна.

Діяльнісний підхід в освіті - спрямованість освітнього процесу на розвиток ключових компетентностей і наскрізних умінь особистості, застосування теоретичних знань на практиці, формування здібностей до самоосвіти і командної роботи, успішну інтеграцію в соціум і професійну самореалізацію.

Освітня діяльність у закладі спрямована на формування компетентностей здобувачів освіти, що є динамічною комбінацією знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначають здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність (стаття 1 Закону України «Про освіту»).

Викладацька діяльність педагогів спрямована на формування знань, компетентностей, світогляду, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-вольових та/або фізичних якостей здобувачів освіти (лекція, семінар, тренінг, курси, майстер-клас, вебінар тощо), та яка провадиться педагогічним працівником, або іншою фізичною особою на основі відповідного трудового або цивільно-правового договору (стаття 1 Закону України «Про освіту»). Діяльність педагогів поєднує інтелектуальну, творчу діяльність педагогічного працівника спрямовану на навчання, виховання та розвиток особистості, її загальнокультурних, громадянських та/або професійних компетентностей (стаття 1 Закону України «Про освіту»).

У навчальному закладі створені та функціонують: психологічна та соціальна служба, методичне об'єднання вчителів-предметників, методичне об'єднання класних керівників, творчі групи.

Ефективному управлінню якості освітньої діяльності сприяють система ІСУО та програма КУРС Школа.

1.2. Нормативно-правове забезпечення

Організація освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в 2022/2023 навчальному році здійснюватиметься відповідно до:

Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»,

«Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;

Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988- р «Про схвалення **Концепції** реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «**Нова українська школа**» на період до 2029 року»;

Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394;

Державних стандартів повної загальної середньої освіти:

на рівні початкової освіти (в 1 – 4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);

на рівні базової середньої освіти: в 5 класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898); *в 6 – 9 класах* – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392).

Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти – **на рівні початкової освіти:**

Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

на рівні базової середньої освіти:

у 5-6 класах – Типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 № 235),

у 7 – 9 класах – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405).

Наказів Міністерства освіти і науки України:

від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану», від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 229/6517 (зі змінами);

від 02.07. 2014 № 780 «Про затвердження Типових навчальних планів Вальдорфських загальноосвітніх навчальних закладів I-III ступенів» (*на рівні базової, 5 – 9 класи*).

Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 23 квітня 2019 року № 536 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 р. за № 547/33518;

Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314;

Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09. 2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224);

Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом

Міністерства освіти і науки України 16.04.2018 № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р за № 564/32016;

Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;

Листів Міністерства освіти і науки України:

від 30.06.2022 № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року»;

від 16.03.2022 №1/3472-22 «Про виконання Указу Президента України Володимира ЗЕЛЕНСЬКОГО від 16.03.2022 №143/2022».

Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі в закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році на *рівні базової, профільної середньої освіти (5 – 11 класи)* рекомендовані такі *навчальні програми*:

- **5-6 класи** – модельні навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021 р., № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. №1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам);

7– 9 класи

- навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);

- навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам»;

1.3. Напрямки реалізації

Згідно з чинним законодавством освітній процес організовано відповідно до рівнів типових освітніх програм трьох ступенів навчання:

I ступінь – початкова освіта тривалістю чотири роки;

II ступінь – базова середня освіта тривалістю п'ять років;

Для реалізації освітньої програми в організації освітнього процесу забезпечити:

- логічну послідовність вивчення предметів, що розкривається у відповідних навчальних програмах;

- рекомендовані форми організації освітнього процесу, основними формами якого є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також рекомендованими формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки- семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки- «суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо;

- використання в освітньому процесі сучасних інноваційних технологій, систем (методик) навчання;

- науково-дослідницьку діяльність, участь у проектах;

- роботу з обдарованими дітьми;

- навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Для реалізації освітньої програми здійснити навчально-методичне забезпечення:

- Підручниками та навчальними посібниками, схваленими Міністерством освіти і науки України.

- Спрямувати освітній процес на задоволення потреб учнів у виборі програм навчання.

– Продовжувати запроваджувати в освітній процес школи сучасні технології навчання, зокрема: проєктні, інформаційно-комунікаційні, критичного мислення, інтерактивні технології, окремі освітні тренди.

– Враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення сформувати варіативну складову навчального плану, спрямувати її на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів та факультативних курсів, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, розвивають індивідуальну орієнтованість особистості та формують її всебічний розвиток.

– Реалізувати навчання за наскрізними лініями участь у проєктах, позакласну роботу і роботу гуртків.

– Створити умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами та інших осіб незалежно від віку, місця проживання чи перебування, стану здоров'я, інших ознак чи обставин, у тому числі тих, які не можуть відвідувати заклад освіти (зокрема через відсутність профілактичних щеплень) .

1.4. Принципи реалізації освітньої програми:

- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;
- розвиток інклюзивного освітнього середовища;
- забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування;
- науковий характер освіти;
- цілісність і наступність системи освіти;
- прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень;
- відповідальність закладу освіти перед суспільством;
- інтеграція з ринком праці;
- нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;
- свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти;
- гуманізм;
- демократизм;
- єдність навчання, виховання та розвитку;
- виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій;
- формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення;
- формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками;
- формування громадянської культури та культури демократії;
- формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля.

1.5. Права та обов'язки здобувачів освіти

(ВИТЯГ ІЗ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ» від 05.09.2017 ст.53)

1. Здобувачі освіти мають право на:

- навчання впродовж життя та академічну мобільність;
- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів,

форм і темпу здобуття освіти, запропонованих освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;

- якісні освітні послуги; справедливе відзначення успіхів у своїй діяльності;
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- безпечні та нешкідливі умови навчання, утримання і праці;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;

- користування бібліотекою, навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою інфраструктурою закладу освіти та послугами його структурних підрозділів у порядку, встановленому закладом освіти відповідно до спеціальних законів;

- доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі і науковій діяльності; доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі і науковій діяльності; доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі і науковій діяльності;

- трудову діяльність у поза навчальний час;
- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти;
- інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та соціально незахищених верств населення.

Здобувачі освіти зобов'язані:

- виконувати вимоги освітньої програми (індивідуального навчального плану за його наявності), дотримуючись принципу академічної доброчесності, та досягти результатів навчання, передбачених стандартом освіти для відповідного рівня освіти;

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватись етичних норм;

- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;

- дотримуватись установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг.

1.6. Структура 2023-2024 навчального року

Відповідно Закону України „Про освіту” 2023/2024 навчальний рік розпочинається 1 вересня святом «День знань» і закінчується 30 червня 2023 року. триває не менше 175 днів і закін Структура навчального року (тривалість навчальних занять, поділ на семестри та режим роботи) встановлюються навчальним закладом у межах часу, передбаченого робочим навчальним планом, за погодженням з відділом освіти.

Тривалість канікул протягом навчального року не повинна становити менш як 30 календарних днів.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

Перший семестр - з 01 вересня по 22 грудня (15 тижнів);

другий семестр - з 08 січня по 07 червня (20 тижнів).

Канікули: осінні - з 23 по 29 жовтня;

зимові - з 23 грудня по 05 січня;

весняні - з 25 по 31 березня, 01 по 07 травня

Згідно зі статтею 34 Закону України «Про загальну середню освіту» відповідно до

Положення про державну підсумкову атестацію для учнів 4, 9 класів проводиться державна підсумкова атестація, форму і терміни якої Міністерством освіти і науки України буде затверджено додатково.

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення ДПА).

Передбачається можливість вносити зміни до термінів проведення канікул, початку та завершення навчальних семестрів з огляду на епідеміологічну ситуацію, воєнний стан. Продовження навчання здобувачами освіти за більш безпечними для них формами (індивідуальною, змішаною, дистанційною).

1.7 Особливості організації освітнього процесу

Режим роботи закладу

Заклад працює за п'ятиденним робочим тижнем, вихідні дні - субота і неділя.

Відповідно до Закону України „Про освіту” тривалість уроку становить:

в 1-их класах - 35 хвилин,

в 2 – 4 класах - 40 хвилин,

в 5 – 9 класах – 45 хвилин.

Розклад дзвінків

1 клас

Ранкова зустріч – 9.00 – 9.10

1 урок –	9.10 – 9.45	перерва - 10 хвилин
2 урок –	9.55 – 10.30	перерва - 30 хвилин
3 урок –	11.00 – 11.35	перерва - 30 хвилин
4 урок -	12.05 – 12.40	перерва - 20 хвилин
5 урок –	13.00 – 13.35	

Розклад дзвінків для учнів 2-4 класів

1 урок –	9.00 – 9.40	перерва - 15 хвилин
2 урок –	9.55 – 10.35	перерва - 25 хвилин
3 урок –	11.00 – 11.40	перерва - 25 хвилин
4 урок -	12.05 – 12.45	перерва - 15 хвилин
5 урок –	13.00 – 13.40	

Розклад дзвінків для учнів 5-9 класів

1 урок	09.00	- 09.45	перерва - 10 хвилин
2 урок	09.55	- 10.40	перерва – 20 хвилин
3 урок	11.00	- 11.45	перерва - 20 хвилин
4 урок	12.05	- 12.50	перерва - 10 хвилин
5 урок	13.00	- 13.45	перерва - 10 хвилин
6 урок	13.55	- 14.40	перерва - 10хвилин
7 урок	14.50	- 15.35	перерва - 10 хвилин
8 урок	15.45	- 16.30	

Крім уроків у закладі проводяться позакласні заняття та заходи, що передбачені окремим розкладом і спрямовані на задоволення освітніх інтересів учнів та на розвиток їх творчих здібностей, нахилів і обдарувань

1.8. Контингент учнів за класами

В закладі освіти нараховується 9 клас, навчається 72 учнів в 1-9 класах.

Клас	Кількість учнів
1	8
2	7
3	9
4	11
5	9
6	8
7	7
8	5
9	8
Всього	72

1.9. Навчальні плани

Навчальні плани на 2022/2023 навчальний рік розроблено на основі:

- для **1-2 класів** – Державного стандарту початкової освіти (2018), типової освітньої програми (наказ МОН від 08.10.2019 № 1272);
- для **3-4 класів** – Державного стандарту початкової освіти (2018), типової освітньої програми (наказ МОН від 08.10.2019 № 1273);
- для **5-6 класів** - складено за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 19.02.2021 року №235
- для **7 -9-х класів** складено за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 року № 405

Варіативна складова Типових планів використовується на:

- збільшення кількості додаткових годин на вивчення окремих базових предметів;
- запровадження факультативів ;
- проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Облік занять з базових предметів, індивідуальних консультацій та групових занять здійснюється на сторінках класного журналу, відведених для цього предмета.

Факультативи проводяться для окремих учнів та груп учнів. В класному журналі зазначається склад групи, яка відвідує заняття та ведеться облік відвідування. Оцінювання навчальних досягнень не здійснюється.

Детальний розподіл навчального навантаження окреслено у робочих навчальних планах закладу.

1.10.Форми організації освітнього процесу

Основною формою організації освітнього процесу є традиційний урок. Згідно Державних стандартів початкової, базової, повної загальної середньої освіти мають місце такі типи уроків:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, уроки-семінари, конференції, форуми, брифінги, інтерактивні та інтегровані уроки, ділові ігри, відео-уроки, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

1.11. Порядок поділу класів на групи

При вивченні окремих предметів у гімназії відповідно до (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти N 572 від 09.10.2002 наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту N 921 від 17.08.2012 наказу Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) класи діляться на групи під час вивчення іноземної мови, української мови, трудового навчання, технологій, за умови більше 27 учнів у класі та під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі.

1.12. Використання літератури в освітньому процесі

В освітньому процесі закладу використовувати лише навчальну літературу, що має грифи Міністерства освіти і науки України («Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», «Схвалено для використання в освітньому процесі») або висновок «Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах», ухвалений відповідною комісією Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України. Перелік навчальної літератури постійно оновлюється і доступний на офіційному веб сайті Міністерства та на веб сайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» .

1.13. Процеси розвитку, виховання і соціалізації в гімназії.

Виховання учнів у закладі здійснюється під час проведення уроків, у процесі позаурочної та позашкільної роботи. Цілі виховного процесу в закладі освіти визначаються на основі принципів, закладених у Конституції та законах України, інших нормативно-правових актах.

Основною метою у вихованні учнів у 2022-2023 навчальному році буде формування громадянина, патріота, інтелектуально розвиненої, духовно і морально зрілої особистості, готової протистояти асоціальним впливам, вправлятися з особистими проблемами, творити себе і оточуючий світ.

Весь освітній процес у гімназії зорієнтований на учня, розвиток його талантів, виховання на цінностях, цінностях загальнолюдських, цінностях поваги до іншої людини, цінностях любові до власної країни. Це пронизує весь зміст освіти і весь процес навчання. Виховання позитивних рис характеру та чеснот здійснюється через наскрізний досвід та зміст освіти.

Виховний процес, як наголошується в Концепції Нової української школи, має стати невід'ємною складовою всього освітнього процесу, проходячи наскрізно як через навчальні предмети, так і систему позакласної, позашкільної роботи. Пріоритетного значення в розбудові нової школи набуває завдання формувати в учнів систему загальнолюдських цінностей:

морально-етичних – гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей;

соціально-політичних – свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність.

Основні завдання виховної діяльності закладу освіти на 2022-2023 н.р. визначені Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року.

У роботі з учнями педагогічні працівники керуватимуться Основними орієнтирами виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів України, у відповідності до наступних ключових напрямів:

- ціннісне ставлення до себе;
- ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей;
- ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави;
- ціннісне ставлення до праці;
- ціннісне ставлення до природи;
- ціннісне ставлення до культури і мистецтва.

Серед основних завдань:

- виховання основних людських цінностей: турботи, поваги, любові, співчуття, милосердя, відповідальності і т.д

- національно-патріотичне виховання на засадах загальнолюдських, полікультурних, громадянських цінностей,
- забезпечення фізичного, морально-духовного, культурного розвитку дитини,
- формування соціально зрілої творчої особистості, громадянина України і світу,
- підготовка учнів до свідомого вибору сфери життєдіяльності,
- підвищення відповідальності сім'ї за освіту і виховання дітей.

Протягом 2022-2023 навчального року планується підвищити рівень превентивної роботи. Пріоритетними формами і методами в роботі педагогічних працівників із означеної проблеми залишаються

- впровадження просвітницької діяльності, спрямованої на формування
- негативного ставлення до протиправних діянь,
- Проведення тижнів правових знань; використання інтерактивних педагогічних технологій на уроках правознавства та в позакласній діяльності;
- впровадження шкільного самоврядування в освітній процес;
- ужиття заходів, спрямованих на підвищення моральності в суспільстві, правової культури громадян, утвердження здорового способу життя;
- запобігання проявам екстремізму, расової та релігійної нетерпимості;
- впровадження нових педагогічних комунікацій між усіма учасниками освітнього процесу.

Важливою складовою частиною виховної роботи закладу освіти є учнівське самоврядування, яке є однією із умов залучення учнів до громадської діяльності. Самоврядування в закладі освіт має стати для учнів справжньою школою демократії, школою громадянського становлення підростаючого покоління.

Місія нової української школи – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем і батьками. І це стосується не лише пошуку нових форм роботи з дітьми, але й перегляду існуючої освітньої практики в контексті нової філософії роботи з сім'єю. Дана філософія значно більшою мірою відповідає запитам батьків і спочатку орієнтована на встановлення тісних контактів із родиною, плідну взаємодію з батьками учнів.

Тому сьогодні перед закладом освіти стоїть завдання щодо створення умов для активної взаємодії з батьками в освітній діяльності, підвищення їх батьківської компетенції. При організації роботи з батьками основна мета:

- залучення сім'ї в єдиний освітній простір. Реалізувати цю мету плануємо через вирішення наступних завдань:

- встановлення довірливих і партнерських відносин з батьками;
- надання допомоги у вирішенні конкретних проблем;
- підвищення компетентності батьків у питаннях розвитку, освіти і виховання дітей.

У здійсненні виховного процесу мають ураховуватися такі організаційні орієнтири:

- виховання не зводиться до окремих виховних занять;
- до створення виховного середовища залучається весь колектив гімназії;
- учитель є взірцем людини вихованої, своїм прикладом він надихає і зацікавлює дитину;
- у плануванні діяльності враховуються індивідуальні нахили і здібності кожної дитини, створюються належні умови для їх реалізації;
- співробітництво з позашкільними закладами освіти;
- активне залучення до співпраці психологів і соціальних педагогів;
- налагодження постійного діалогу з батьківською спільнотою.

1.14.

1.15. Кадрове забезпечення

У гімназії працюють 19 педагогічних працівників, з них:

1 - директор,

- 1 -заступник з НВР (0,5 ст.),,
- 1 - педагог-організатор,
- 1 - соціальний педагог (0,25 ст.),
- 1.- практичний психолог (0,25 ст.),
- 1- завідувач бібліотекою (0,5ст.).

РОЗДІЛ II. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ШКОЛИ І СТУПЕНЯ

2.1. Загальні положення

Тип навчального закладу – гімназія

Кількість класів – 4

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітню програму загальної середньої освіти І ступеня розроблено відповідно до закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (зі змінами, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 №688; від 30.09.2020 року №898), Типової освітньої програми, затвердженої наказами МОН України від 08.10.2019 року №1272,1273.

Освітня програма початкової освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

2.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років відповідно до Закону України «Про освіту». Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку, а тривалість здобуття ними початкової освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

2.3. Загальний обсяг навчального навантаження та його розподіл між освітніми галузями у 1-4 класах. Навчальні плани.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 класів по 23 години на тиждень (770 годин/навч.рік); 2 класи – по 25 годин на тиждень (840 годин/ навч.рік); 3 класи – по 26 годин на тиждень (875 годин/навч.рік); 4 класи – по 26 годин на тиждень (875 годин/навч.рік). Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем. Повноцінність початкової освіти реалізується як інваріантною, так і

варіативної складових.

Навчальний план розроблено відповідно до Типових освітніх програм, планової мережі закладу освіти на 2022/2023 навчальний рік, рішення педагогічної ради від 31.08.2022 року протокол №01, кадрового та матеріально-технічного забезпечення.

Зокрема,

- для 1-2 класів – за Типовою освітньою програмою, складеною під керівництвом Шияна Р.Б. та затвердженою наказом МОН від 08.10.2019 року № 1272;
- для 3-4 класів - Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Шияна Р. Б. та затвердженою наказом МОН від 08.10.2019 року № 1273 .

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти через структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Відповідно до мови навчання у ліцеї у 1-4 класах передбачено варіант навчального плану початкової школи з українською мовою навчання.

На основі освітньої програми в ліцеї складено робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи особливості закладу освіти, кадровий потенціал та індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією інваріантної, складової, яка в обов'язковому порядку фінансується з відповідних бюджетів.

2.4. Перелік освітніх галузей НУШ:

- Мовно-літературна, у тому числі:
- Рідномовна освіта (українська мова та література;) (МОВ)
- Іншомовна освіта (ІНО)
- Математична (МАО)
- Природнича (ПРО)
- Технологічна (ТЕО)

Схвалено
педагогічною радою
Микитинецької гімназії
22 травня 2023 року
протокол № 6

Затверджено
Директор Микитинецької гімназії
Косівської районної ради
Івано-Франківської області
_____ Рибак П.І.
22 травня 2023 року

Навчальний план **Микитинецької гімназії для учнів 1-4 класів**

Складено на основі Типових навчальних планів з українською мовою навчання за **Шияном Р.Б**
Наказ МОН від 08.10.2019р. №1272 (1-2 класи), від 08.10.2019р. №1273 (3-4 класи)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Мовно-літературна	Українська мова	5	5	5	5
	Іноземна мова	2	3	3	3
Математична	Математика	3	3	4	4
Мовно-літературна	Я досліджую світ	7	7	7	7
Математична					
Природнича					
Технологічна					
Соціальна і здоров'язбережувальна					
Громадянська та історична					
Інформатична	Інформатика в інтегрованому курсі ЯДС	-	1	-	-
	Інформатика	-	-	1	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
	Музичне мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3
Всього		19	21	22	22
Разом з фізкультурою		22	24	25	25
Додаткові години варіативної складової		1	1	1	1
Курс за вибором		1	1	1	1
Християнська етика		1	1	1	1
Індивідуальні консультації та групові заняття		-	-	-	-
		-	-	-	-
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26	26

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (3-4 класи) та Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (1-4 клас) години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

У початковій школі здійснюється поділ класів на групи при вивченні інформатики відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. №

128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань ліцею. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки інтегрується у змісті всіх предметів варіативної складової навчальних планів.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

2.5. Форми організації освітнього процесу

Вибір форм організації освітнього процесу залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти. Окрім цього, на вибір тих чи тих форм організації освітнього процесу впливатимуть види діяльності, визначені в тих модельних програмах, які обирає ліцей.

За потреби ліцей відповідно до Положення про індивідуальні форми здобуття освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізуючи індивідуальну освітню траєкторію учня.

За необхідності у гімназії освітній процес може організовуватись з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року.

У 1-4 класах очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання:

- дослідницькі,
- інформаційні,
- мистецькі проекти,
- сюжетно-рольові ігри,
- інсценізації,
- моделювання,
- ситуаційні вправи,
- екскурсії,
- дитяче волонтерство,
- різні типи уроку,
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

2.6. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- **навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності** – Державний стандарт, навчальні програми, підручники, які мають гриф МОН.

- **матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності -**

проведено ґрунтовну аналітичну та організаційну роботу з удосконалення матеріально-технічної бази закладу та створення комфортних умов для навчання учнів. Дизайн освітнього простору спрямований на розвиток дитини та мотивацію її до навчання. Навчальні приміщення закладу сучасні, теплі, комфортні та відповідають санітарно-гігієнічним вимогам.

Організація освітнього простору навчального кабінету здійснюється через такі осередки:

- осередок навчально-пізнавальної діяльності;
- змінні тематичні осередки;
- осередок для гри;
- осередок художньо-творчої діяльності;
- осередок відпочинку;
- осередок учителя

Освітній простір організований так, що вчитель може спостерігати за діяльністю дітей в усіх осередках, діти мають змогу безпечно переміщуватися і мають місце для зберігання особистих речей.

- **Якість проведення навчальних занять** – забезпечено відповідною матеріально-технічною базою, навчально-методичним забезпеченням; за якісне й вчасне проведення навчальних занять учителі несуть персональну відповідальність.

- **Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)** –

освітня програма пробачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формульовального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання у початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-4 класах підлягають вербальному та формульовальному оцінюванню.

Формульовальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять моніторинг якості освітньої діяльності закладу освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз

результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

- **Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:**
- Оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю формування компетентностей, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Очікувані результати навчання (компетентностей) здобувачів освіти, визначених відповідним державним стандартом початкової освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Освітня програма має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

б) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних

навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень;

та **наскрізних умінь**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

2.7. Модель випускника початкової школи

Випускник НУШ – це особистість, яка усебічно розвинена, здатна до критичного мислення, це патріот з активною позицією, який діє згідно з морально- етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини, це інноватор, який здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

Випускник початкових класів повинен мати якісні характеристики: упевненість в собі,

відчуття повноцінності, старанність, працелюбність, самостійність, дисциплінованість, мотивація досягнення успіху, повинен уміти слухати і чути, критично мислити і мати почуття самоконтролю. Опанувати навички навчальної діяльності, прості навички самоконтролю навчальних дій, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Розділ III. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ШКОЛИ II СТУПЕНЯ.

Освітня програма для 5 - 6 класів Нової української школи ВСТУП

Призначення закладу загальної середньої освіти полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Освітня програма для 5-6 класів, що реалізується в гімназії, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, які прагнуть до вдосконалення та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

МЕТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ : реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентноздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність); забезпечення діяльній спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість; реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків; наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів предметних циклів; зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє.

3.1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

З урахуванням поетапного переходу закладів освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2023/2024 навчальному році освітня програма гімназії розроблена відповідно основних вимог Конституції України, на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 року №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» (впроваджується з 01.09.2022 - для 5-х класів, з 01.09.2023 - для 5-6-х класів, з 01.09.2024 - для 5-7-х класів, з 01.09.2025 - для

5-8-х класів, з 01.09.2026 - для 5-9-х класів), Концепції «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 року №988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 року №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (зі змінами); з урахуванням закону України від 15.03.2022 «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану», Указів Президента України від 24.02.2022 «Про введення воєнного стану в Україні», від 17.05.2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», відповідно наказів МОН України від 13.07.2021 № 795 «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти», від 01.04.2022 №289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти», від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».

Освітня програма відповідає: структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою гімназії; визначає (в обсязі не меншому ніж встановлено Типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (в годинах), його розподіл між освітніми галузями; містить навчальний план, що ґрунтується на Типовому навчальному плані для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (за додатком 3 наказу МОН України від 19.02.2021 №235) і передбачає перерозподіл годин (у визначеному обсязі) між обов'язковими для вивчення навчальними предметами певної освітньої галузі, які вивчаються окремо; містить перелік модельних навчальних програм, що використовуються в освітньому процесі; опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Згідно зі статтею 9 Закону України «Про освіту» гімназія надає право здобувати освіту заочною (денна), індивідуальною (сімейна, педагогічний патронаж) формами навчання. Індивідуальна (сімейна, педагогічний патронаж) форма навчання організовується відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 року № 955.

В умовах воєнного стану освітня, навчальні програми та річний навчальний план виконуються педагогами гімназії в повному обсязі, з використанням очної та змішаної форм організації освітнього процесу, в залежності від безпекової ситуації. Організовується навчальна діяльність учнів за затвердженим розкладом уроків, додаткових консультацій тощо. У разі виникнення епідемічної ситуації, введення протиепідемічних заходів, навчання учнів здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року №1115, відповідно до річного навчального плану та розкладу.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма гімназії.

Реалізація освітньої програми здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів: гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною; інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу; визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості; створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує; урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.

Завдання освітніх ліній у 5-6-х класах реалізуються на основі тематичного планування та

організації освітньої діяльності. Основними формами організованої освітньої діяльності 5-6 класників є щоденні заняття.

Зберігаючи наступність із початковою школою учителями забезпечується подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формується здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховується ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури й шанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Зміст освітньої програми гімназії ґрунтується на компетентнісному підході до навчання і передбачає активне конструювання знань та формування умінь, уявлень здобувачів освіти через досвід практичної діяльності, що забезпечує формування в учнів 5-х класів ключових компетентностей, зазначених у статті 12 Закону України «Про освіту», а саме:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) спілкування іноземними мовами (англійською та німецькою), що передбачає їх активне використання в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечно та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування умінь і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне

розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

3.2.ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ

Керуючись показниками загальної кількості навчального навантаження, визначеними за галузями, визначено обсяг фактичного річного навантаження для 5-6-х класів.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН (5-6 класи) на 2023/2024 н.р.

Перелік освітніх галузей укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

3.2.ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ

Керуючись показниками загальної кількості навчального навантаження, визначеними в за галузями, визначено обсяг фактичного річного навантаження для 5-6-х класів.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН (5-6 класи) на 2023/2024 н.р.

Перелік освітніх галузей укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Навчальний план

Микитинецької гімназії для учнів 5,6 класів

Складено на основі Типового навчального плану

для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою

Наказ МОН України від 19.02.2021р. №235, додаток 3

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин	
		5 клас	6 клас
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1,5+05	1,5+05
	Іноземна мова	3,5	3,5
Математична	Математика	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
	Географія	-	2
Соціальна і здоров'я збережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
	Етика	0,5+05	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	-
	Історія України. Всесвітня історія	-	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5
Технологічна	Технології	2	2
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2
	Музичне мистецтво Образотворче мистецтво		
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом		26+1	29+0,5
Всього з фізкультурою		29+1	32+0,5
Додаткові години для вивчення освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2
Курс за вибором		1	1,5
- християнська етика		1	1
- українознавство		-	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31
Всього		31	34

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних модельних навчальних програмах

3.3.ПЕРЕЛІК МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ 5-Х КЛАСІВ ПІСТИНСЬКОГО ЛІЦЕЮ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІУ 2022/2023 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

Освітня галузь, назва предмета	Модельна навчальна програма для 5-х класів НУШ	
	назва	автор(и)
Мовно-літературна: 1.Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Авраменко О.М.
2. Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Авраменко О.М.
3.Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Волощук Є.В.
Мовно-літературна (іншомовна освіта) 1.Англійська мова	Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Карпюк О.Д., Карпюк К.Т.
Математична 1.Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	автор Істер О.С.
Природнича 1. Пізнаємо природу	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д.Д., Гльберг Т.Г., Колісник Я.І..В
Громадянська та історична освіта 1.Вступ до історії України та громадянської освіти	Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію та суспільство» 5–6 (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Щупак І.Я., Бурлака О.В., Піскарьова І.О.,Посунько А.С.

<u>Соціальна та здоров'язбережна</u> 1. Здоров'я, безпека та добробут	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Тагліна О.В.
<u>Технологічна</u> 1. Технології	Модельна навчальна програма «Технології 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кільдеров Д.Е., Мачача Т.С., Юрженко В.В., Луп'як Д.М.
<u>Інформатична</u> 1. Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-бкласи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
<u>Мистецька</u> 1. Музичне мистецтво 2. Образотворче мистецтво	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Гайдамака О.В., Лемешева Н.А.
<u>Фізична культура</u>	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В.Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші

3.4.ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ МИКИТИНЕЦЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Навчання в гімназії за освітньою програмою для 5-х класів Нової української школи можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до гімназії, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру 2023/2024 навчального року.

Для проведення оцінювання наказом директора ліцею створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року №8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3.5.ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес, на період запровадження воєнного стану в Україні, організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

На веб-сайті Микитинецької гімназії створена сторінка «Дистанційне навчання», на якій розміщується алгоритм дій дистанційного навчання під час воєнного стану з розкладом занять. Це додатковий доступ до інформації, яким можуть скористатися не тільки учні, а й усі учасники освітнього процесу. Учителі гімназії дотримуються гнучкості в доборі навчально-

методичного забезпечення освітніх програм. Категорично забороняється в якості роботи над домашнім завданням задавати дітям конспектувати параграф.

Освітня програма гімназії передбачає формування у здобувачів освіти сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість цілісних світоглядних уявлень і є результатом упровадження засад інтеграції в освітньому процесі.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016), якщо у класі більше 27 учнів, клас ділиться на групи під час вивчення української та іноземної мов, а під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі.

Основними формами організації освітнього процесу в 5-х класах є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; корекції та контролю; комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу визначені: екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей учителями проводяться практичні заняття, як форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Практичні заняття та заняття практикуму будуються з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу, перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу перед вчителем. Учителями проводяться оглядові екскурсії, які припускають цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Заочні та очні екскурсії, віртуальні подорожі в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

3.5. ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості освіти гімназії складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності ;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності ;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності ;
- якість проведення навчальних занять ;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (формування компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності ;
- контроль за виконанням річного навчального плану, освітньої програми та модельних програм для 5-6-х класів, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення ;

- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища ;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників .

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання щодо формування компетентностей, визначених Державним стандартом.

3.8. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 5-х класах здійснюються; у першому семестрі – рівнево для адаптації та черговості до переходу у середню ланку, з другого семестру - бальному оцінюванні, яке передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Оцінювання є зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання учнів 5-х класів. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів педагоги керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (в тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховується вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів академічної доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності. Оцінювання результатів навчання може здійснюватися очно або дистанційно, в синхронному або асинхронному режимі. Результати оцінювання фіксуються у класних журналах (електронних або друкованих).

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

- Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

- Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

- Надання учням 5-6-х класів зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Учителі не протиставляють учнів одне одному, акцентують увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня/учениці. Труднощі в навчанні обговорюють з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

- Створення умов для формування вміння учнів 5-х класів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності учителі спрямовують учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі

оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

- Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у модельних програмах окремих предметів.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента річного навчального плану. Педагогічна рада гімназії ухвалює рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Семестрове оцінювання здійснюється з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки враховується динаміка особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом навчального року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п.3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до директора гімназії із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення. Наказом директора гімназії створюється комісія та затверджується графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання директор видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання зорієнтоване на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальними програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів учителі гімназії керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

На основі освітньої програми Микитинецької гімназії складається річний навчальний план на 2023/2024 навчальний рік, що конкретизує організацію освітнього процесу.

3.1.1. Загальні положення та нормативно-правове забезпечення освітньої програми II ступеня

Освітня програма Микитинецької гімназії II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та складена на підставі наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», з урахуванням закону України від 15.03.2022 «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану», Указів Президента України від 24.02.2022 «Про введення воєнного стану в Україні», від 17.05.2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні».

Освітня програма II ступеня базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

В умовах воєнного стану освітня, навчальні програми та річний навчальний план виконуються педагогами гімназії в повному обсязі, з використанням очної, дистанційної та змішаної форм організації освітнього процесу, в залежності від безпекової ситуації. Організовується навчальна діяльність учнів за затвердженим розкладом уроків, додаткових консультацій тощо. У разі виникнення епідемічної ситуації, введення протиепідемічних заходів, навчання учнів здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року № 1115, відповідно до річного навчального плану та розкладу.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма Микитинецької гімназії.

Освітня програма гімназії відповідає: структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які розпочинають навчання за освітньою програмою II ступеня (базова середня освіта) Микитинецької гімназії.

Освітня програма II ступеня (базова середня освіта) визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором в рамках річного навчального плану гімназії з навчанням українською мовою.

- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатку 2 (відповідає таблиці 18 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН України);

- форми організації освітнього процесу Микитинецької гімназії та інструменти системивнутрішнього забезпечення якості освіти;

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за Типовою освітньою програмою Микитинецької гімназії.

3.2.2. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів складає: для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин / навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин /навчальний рік.

Освітня програма Микитинецької гімназії дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Освітня програма II ступеня (базова середня освіта) передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову,

сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Навчальний план та його обґрунтування

Навчальний план для 7-9-х класів розроблений на основі Типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018р. № 405

Перелік освітніх галузей укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури.

Суспільствознавство.

Мистецтво.

Математика.

Природознавство.

Технології.

Здоров'я і фізична культура.

Варіативна складова навчального плану визначена самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення. Варіативна складова навчального плану використовується на

- **курси за вибором**

Клас	Назва курсу	К-ть годин	Програма
6-9	<i>християнська етика</i>	1	
6	<i>українознавство</i>	1	
8	<i>Вчимося бути громадянином</i>		

- **індивідуальні заняття та консультації**

Клас	Предмет	К-ть годин

Варіативність змісту базової середньої освіти також реалізується через резервний час навчальної програми (20%), що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів.

Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється за допомогою предметів «Фізична культура», «Основи здоров'я» та варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази закладу, кадрового забезпечення, регіональних і народних традицій.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план

Микитинецької гімназії для учнів 6-9 класів

Складено на основі Типової освітньої програми з навчанням українською мовою

Наказ МОН від 20.04.2018 № 405 (таблиця 1)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2
	Англійська мова	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	-	1	1,5	1,5
	Історія України (Вступ до історії)	-	-	-	-
	Всесвітня історія. Історія України	2	-	-	-
	Всесвітня історія	-	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	1	1
Математика	Математика	4	-	-	-
	Алгебра	-	2	2	2
	Геометрія	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	1,5
	Фізика	-	2	2	3
	Хімія	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		26,5	28	28,5	30
Всього з фізкультурою		29,5	31	31,5	33
Додаткові години варіативної складової		3,5	2,5	3	3
Курс за вибором		2	1	2	1
- християнська етика в українській культурі		1	1	1	1
- українознавство		1	-	-	-
- вчимося бути громадянами		-	-	1	-
Індивідуальні заняття		1,5	1,5	1	2
Українська мова		-	-	-	0,5
Математика		-	-	-	0,5
Географія		0,5	-	-	-
Історія України		-	-	-	0,5
Зарубіжна література		1	0,5	-	-
Фізика		-	-	0,5	0,5
Хімія		-	1	0,5	-
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	32	33	33
Всього		33	33,5	34,5	36

3.3. 3.Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

з/п	Ключові компетентності	Компоненти
	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в</p>
		<p>мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.</p>
	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння:здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення:критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси:підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>

	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів та явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання;</p>
		<p>усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>

	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.</p>
	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.</p>
0	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв’язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість,

екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння в реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

-організацію освітнього середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

-окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

-предмети за вибором;

-роботу в проектах;

-позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля й розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості й чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення й розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які продовжують навчання за освітньою програмою для здобуття базової середньої освіти

Згідно зі статтею 9 Закону України «Про освіту» ліцей надає право здобувати освіту заочною (денна), індивідуальною (сімейна, педагогічний патронаж) формами навчання. Індивідуальна (сімейна, педагогічний патронаж) форма навчання організовується відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 року № 955.

В умовах воєнного стану освітня, навчальні програми та річний навчальний план виконуються педагогами ліцею в повному обсязі, з використанням очної, дистанційної та змішаної форм організації освітнього процесу, в залежності від безпекової ситуації. Організовується навчальна діяльність учнів за затвердженим розкладом уроків, додаткових консультацій тощо. У разі виникнення епідемічної ситуації, введення протиепідемічних заходів, воєнного стану, навчання учнів здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року

№1115, відповідно до річного навчального плану та розкладу.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах. Для виконання освітніх програм на 203/2024 навчальний рік передбачено використання навчальних програм з усіх предметів інваріантної частини, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Перелік навчальних програм

для учнів закладу загальної середньої освіти II ступеня

(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

з/п	Назва навчальної програми
1.	<u>Української мова.</u> 5-9-і класи. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
2.	<u>Українська література.</u> 5-9-і класи. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
3.	<u>Біологія.</u> 6-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів
4.	Навчальні програми: «Історія України. 5–9 класи», «Всесвітня історія. Історія України (Інтегрований курс). 6 клас», «Всесвітня історія. 7–9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
5.	<u>Географія.</u> 6-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
6.	<u>Зарубіжна література.</u> 5-9-і клас. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
7.	<u>Інформатика.</u> 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
8.	<u>Математика.</u> 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
9.	<u>Мистецтво.</u> 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
10.	<u>Основи здоров'я.</u> 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
11.	<u>Природознавство.</u> 5-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
12.	<u>Трудове навчання.</u> 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
13.	<u>Фізика.</u> 7-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
14.	<u>Фізична культура.</u> 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (колектив авторів, наказ МОН України від 23.10.2017 р. № 1407)
15.	<u>Хімія.</u> 7-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)

Форми організації освітнього процесу

Освітній процес у гімназії, на період запровадження воєнного стану в Україні, організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Учителі гімназії дотримуються гнучкості в доборі навчально-методичного забезпечення освітніх програм.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- корекції та контролю;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та формуванню компетентностей крім уроку будуть проходити навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9-х класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнями розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з Функцією перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття, заняття в малих групах та заняття практикуму проводяться з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Екскурсії (очні, заочні) в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Інструментарій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 6-9-х класах підлягають формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню. Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей учнів середньої школи окрім уроку здійснюватиметься у формі заліку, співбесіди, контроль-оцінювального навчально-практичного заняття. Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей. Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує також навчально-практичне заняття та заняття практикуму. Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку;

діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою

На початку 2022/2023 навчального року організовується проведення в 6-9-х класах вхідного оцінювання учнів з метою діагностування рівня їх навчальних досягнень за попередній рік та планування подальшої роботи із систематизації, узагальнення та закріплення навчального матеріалу, що вивчався дистанційно.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності ;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності ;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності ;
- якість проведення навчальних занять ;
- моніторинг досягнення учнями ліцею результатів навчання(компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
  - моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища ;
  - створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників .

Освітня програма Пістинського ліцею передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Модель випускника основної школи

Випускник має володіти певними якостями і вміннями:

- на рівні вимог державних освітніх стандартів засвоїти загальноосвітні програми з усіх предметів навчального плану;
- опанувати систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного);
- оволодіти основами комп'ютерної грамотності;
- знати свої громадянські права і вміти їх реалізувати;
- оцінювати свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей;
- дотримуватися правил культури поведінки і спілкування;
- вести здоровий спосіб життя;
- бути готовим до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах

РОЗДІЛ ІV.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Інклюзивне навчання – це спеціально організований та керований навчальний процесу взаємодії учителя та учнів у загальноосвітній школі загального типу, в результаті якого відбувається задоволення індивідуальних освітніх потреб усіх учнів, засвоєння знань, умінь та навичок.

Метою інклюзивного навчання є свідоме оволодіння знаннями, уміннями та навичками, отримання певного рівня освіти та досягнення освіченості.

Основними завданнями інклюзивного навчання є:

- здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня в середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;
- реалізувати принцип "навчитися жити разом", який ґрунтується на принципах гуманістичної педагогіки;
- забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей; створення освітньо-корекційного середовища для задоволення освітніх потреб учнів із особливостями психофізичного розвитку;
- створення позитивного мікроклімату в загальноосвітньому навчальному закладі з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей із особливими освітніми потребами з іншими учнями;
- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей із особливими освітніми потребами;
- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей із особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальних планів та програм навчання.

Принципи інклюзивного навчання – певна система базових вимог до процесу навчання, виконання яких забезпечить його ефективність. Основні вимоги до інклюзивного навчання визначаються тим, що:

- усі діти мають навчатися разом у всіх випадках, коли це виявляється можливим, незважаючи на певні труднощі чи відмінності, що існують між ними;
- навчальні заклади мають визнавати і враховувати різноманітні потреби своїх учнів узгодженням різних видів і темпів навчання;
- освітні заклади повинні забезпечувати якісну освіту для всіх, розробляючи відповідні навчальні плани, вживаючи організаційні заходи, розробляючи

стратегії викладання, використовуючи ресурси і партнерські зв'язки зі своїми громадянами;

- – діти з особливими освітніми потребами мають отримувати будь-яку додаткову допомогу, яка може знадобитися їм у навчальному процесі;
- – інклюзивні форми навчання – найефективніший засіб, який гарантує солідарність, співучасть, взаємодопомогу, розуміння між дітьми з особливими потребами та їхніми ровесниками.

Інклюзивна освіта повинна базуватися на основних принципах гуманної педагогіки: зрозуміти дитину, признати і прийняти її.

Для організації якісного інклюзивного навчання в закладі дотримуємося такого алгоритму:

1. вивчення документів дітей з ООП, які бажають навчатись у ліцеї;
2. вивчення нормативно-правової бази та організаційно-методичного забезпечення інклюзивного навчання;
3. оцінка можливостей закладу для організації навчання дитини з особливими освітніми потребами;
4. погодження з управлінням освіти організації навчання в інклюзивному класі, подання необхідної документації. Розв'язання питання фінансування нових посад;
5. створення нормативно-правового та методичного забезпечення впровадження інклюзивної освіти на рівні закладу освіти;
6. створення команди психолого-педагогічного супроводу;
7. розподіл обов'язків між членами команди, ознайомлення з посадовими інструкціями асистентів вчителів;
8. складання індивідуальної програми розвитку;
9. складання індивідуального навчального плану та індивідуальних навчальних програм;
10. адаптація освітнього середовища до потреб дитини;
11. оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП;
12. моніторинг якості інклюзивного навчання.

В закладі створені сприятливі умови для навчання та виховання дітей з ООП:

- забезпечено безперешкодний доступу до будівель;
- забезпечено необхідно навчально – методичними і наочно – дидактичними матеріалами;
- облаштовано ресурсну кімнату та працює кабінет практичного психолога; корекційно – розвиткові заняття для дітей з ООП проводить практичний психолог.

РОЗДІЛ V.

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Індивідуальна форма навчання в системі загальної середньої освіти – це одна із форм організації освітнього процесу для забезпечення права осіб на здобуття повної загальної середньої освіти в загальноосвітніх навчальних закладах.

Наразі учням доступні дві форми, за якими можна організувати індивідуальне навчання у ліцеї: сімейна (вона ж – домашня) та педагогічний патронаж.

Сімейна (домашня) форма передбачає, що весь освітній процес для учня самостійно організують його батьки. Вони ж несуть відповідальність за здобуття знань на рівні не нижче стандартів.

Педагогічний патронаж – форма, у випадку якої освітній процес і засвоєння знань забезпечує педагогічний працівник.

Організація індивідуальної форми навчання визначається та організовується згідно Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах.

Заклади освіти відповідно до законодавства та своїх установчих документів можуть організувати здобуття освіти за екстернатною формою (екстернат), сімейною (домашньою) формою та педагогічним патронажем.

Навчальні плани для індивідуальної форми навчання розробляються на основі освітньої програми закладу освіти. За наявності необхідних ресурсів заклад освіти може організувати здобуття освіти за іншою освітньою програмою, затвердженою в установленому порядку. Індивідуальний навчальний план охоплює всі навчальні предмети інваріантної частини або базові, вибірково- обов'язкові предмети відповідно до навчального плану освітньої програми, обраної для засвоєння здобувачем освіти.

РОЗДІЛ VI

СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Відповідно до статті 41 Закону України «Про освіту» **система забезпечення якості освіти** має на меті: гарантування якості освіти; формування довіри суспільства до системи та закладів освіти, органів управління освітою; постійне та послідовне підвищення якості освіти; допомогу закладам освіти та іншим суб'єктам освітньої діяльності у підвищенні якості освіти.

Складовими системи забезпечення якості освіти є:

- система забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти);
- система зовнішнього забезпечення якості освіти;
- система забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти.

Внутрішня система забезпечення якості освіти в закладі включає:

- ✓ стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- ✓ систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- ✓ оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- ✓ оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- ✓ оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- ✓ забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- ✓ забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- ✓ створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- ✓ інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу є:

- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в ліцеї;
- постійний моніторинг змісту освіти;
- спостереження за реалізацією освітнього процесу;
- моніторинг технологій навчання;
- моніторинг ресурсного потенціалу ліцею;
- моніторинг управління ресурсами та процесами;
- спостереження за станом соціально-психологічного середовища ліцею;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні.

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

На рівні закладу освіти розроблено систему показників (внутрішній моніторинг), що дозволяє визначити, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки реальний "продукт" діяльності ліцею відповідає ідеальній моделі випускника. При цьому об'єктами, механізмами та термінами контролю є:

кадрове забезпечення освітньої діяльності (підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір учителя) – не менше 150 годин протягом 5 років, атестація – 1 раз на 5 років, добровільна сертифікація – 1 раз на 3 роки, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, коучингах, тренінгах,

онлайн-курсах, дистанційне навчання – протягом року);

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (наявність документів, визначених нормативно-правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін для самостійної роботи та дистанційного навчання – 2 рази на рік);

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам: шкільні кабінети, класні кімнати, спортзал, бібліотека, їдальня, наявність інтернету – 2 рази на рік);

якість проведення навчальних занять (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль знань, класно- узагальнюючий контроль – за потребою);

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)

(вивчення рівня навчальних досягнень з предмета – 1 раз на 5 років, циклу предметів

– за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років, різні види оцінювання, що відповідають «Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета - на кожному уроці), тематичне – в кінці кожної теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці навчального року, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року, інтелектуальних випробовуваннях – протягом навчального року);

моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти (соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників – 1 раз на рік);

продовження навчання (аналіз вступу у ВНЗ, ПТНЗ України - 1 раз на рік).

Відповідно до статті 1 Закону України «Про освіту» результатами навчання є знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати.

Результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні загальної середньої освіти оцінюються шляхом державної підсумкової атестації, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання (стаття 12 Закону України «Про освіту»).

Державна підсумкова атестація здобувачів початкової освіти здійснюється з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та/або якості освіти. Порядок, форми проведення і перелік навчальних предметів, з яких проводиться державна підсумкова атестація, визначає Міністерство освіти і науки.

Стратегія та процедура забезпечення якості освіти базується на наступних принципах:

- принцип цілісності, який полягає в єдності усіх видів освітніх впливів на учня, їх підпорядкованості головній меті освітньої діяльності, яка передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності;

- принцип відповідності Державним стандартам загальної середньої освіти;

- принцип розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;

- принцип відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.

Всього пронумеровано
та прошнуровано

Сорок вед'лянь ашорінок

Директор гімназії
Петро РИБАК

